

Ще кілька місяців і майбутні першокласники підуть до школи. Тому сьогодні поговоримо про готовність дітей до навчання. Про те, які компетентності та якості необхідно розвивати.

Насамперед пропоную невеличкий тест. Як гадаєте, чи буде природно і спокійно для вашої дитини сказати:

- мені потрібна допомога. Допоможіть, будь ласка. Будь ласка, поясніть, я не зрозумів...
- я можу відмовитися від того, що вважаю неправильним, не моїм.
- Якщо я відчую найменший дискомфорт, я обов'язково повідомлю про це. Потурбуюся про себе чи звернуся до когось по допомогу. У мене є вибір. Наприклад, коли я захочу до туалету, я знаю, що робити і до кого звернутися.
- Я люблю досліджувати все нове (так, я допитливий). Тут варто наголосити, що допитливість – основа мотивації. І вона протилежна тривозі.
- Я дозволяю собі помилятися.
- Я впораюся.
- Я можу покластися на себе. І я знаю, що моєю опорою є тато й мама (родина, друзі тощо). Я знаю, за потреби вони мені допоможуть.

Ми, дорослі, знаємо, школа – це не лише навчання і уроки.

І готовність підтверджує не одна ознака, не лиш бажання читати і рахувати. Це мережа великої кількості емоційних, моторних, соціальних, інтелектуальних ознак і компетенцій. І їхній розвиток відбувається не через спеціальне тренування, а через щоденні справи, особистий досвід та сприятливе середовище.

Якби батьки майбутнього першокласника прийшли на консультацію, то психолог скоріше за все поставила б запитання, відповідаючи на які вони б самотужки оцінили та визначили зони розвитку дитини. Дорослішання людини, готовність до нового навантаження пов'язані з тим, що вона може витримати більшу напругу.

Ось ці запитання:

1. Наскільки легко дитина може витримати перебування якийсь час без мами?
2. Наскільки надійними вона сприймає відносини з батьками? Дитина зможе виявляти активність, допитливість, лише відштовхуючись від почуття безпеки і підтримки у родині.
3. Наскільки дитина справляється із напругою чи розчаруванням, наприклад у разі, якщо миттєво не отримала бажаного? Як вона впорається, якщо вчитель викликав іншу дитину? А якщо не вийде з першого разу? Реакція може бути нейтральною, пасивною чи агресивною?
4. Наскільки дитина підготовлена до спілкування з новими людьми: як часто вона їх бачить, чує, звертається, розмовляє з ними? Як витримує це «навантаження спілкуванням»? Чи є у дитини досвід взаємодії? Чи знає дитина, що діти і дорослі бувають різних психотипів, тілесних типів, різного віку?
5. Чи зможе дитина витримати напругу, коли на неї певний час не звертатимуть персональну увагу? Адже вчитель не зможе приділяти увагу лише одному учневі. Чи впорається з таким навантаженням дитина? Як вона поводитиметься у цій ситуації: шаленітиме, плакатиме, виявить агресію?
6. Чи розуміє дитина, що коли звертаються до усієї групи, тим самим звертаються і до неї. Це те, що психологи називають «навантаженням соціальністю». Це особливо часто зустрічається у першокласників. Деякі діти не відкривають зошити, не виконують

завдання, необхідні дії доти, доки до них не звернуться персонально. Вони не реагують на слова: «Діти, учні, зробіть ...», доки вчитель не скаже «Ваня, зроби!»

7. Чи може дитина дозволити собі звернутися до вас (чи сторонніх людей) по допомогу, тобто наскільки дитина впевнена в собі і в тому, що її підтримають?
8. Коли дитина вчиться писати, як зазвичай вона говорить «Я намалював літеру/букву» чи «Я написав літеру/букву»? «Намалював» - це ознака ігрової, творчої діяльності та мотивації. «Написав» - вже навчальної.
9. Наскільки дитина рухлива, розкута у рухах? Чи заохочуємо ми рухову активність дитини, чи обмежуємо її? Людина – складна система, в якій «усе впливає на все». Координація рухів, фізично спрямована активність пов'язані й з вольовою та емоційною сферами. І дітям важливо влучати в ціль, ловити й відштовхувати, підтримувати фізичну активність.
10. Чи дотримується дитина режиму дня? Чи існують в її житті встановлені правила, щось таке, що виконується регулярно? Це впливає не лише на вміння дотримуватися дисципліни, а й на загальне відчуття безпеки.
11. Чи впевнена ваша дитина у тому, що вона «хороша і улюблена просто так»?

Тож, нам, дорослим, теж є про що поміркувати перед школою...

Дитина обов'язково всього навчиться.

Декому з дітей потрібно більше часу. А декому – більше підтримки.

Не шкодуйте для своїх дітей часу і будьте щедрими на підтримку.

Щиро ваша психолог-консультант Людмила Миколаївна Некраш.

Вайбер: 0958175780

<https://www.facebook.com/nekrashlm>

*За матеріалами книги «Практичне дитинознавство. Продовжуємо розмову». Світлана Ройз. –Київ : Ніка-Центр, 2021*